

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Beslut

Dnr: 2017-002076

Sida 1 (5)

2017-12-19

Handläggare

Helena Rosén

08-508 28 876

helena.rosen@stockholm.se

Fazer Food Services AB

Box 30170

104 25 STOCKHOLM

(Delgivningskvitto)

Föreläggande vid löpande vite att säkerställa en korrekt märkning av allergikost

Verksamhetens namn	Rödabergsskolan
Verksamhetens adress/ plats	Upplandsgatan 100
Verksamhetsutövare	Fazer Food Services AB
Organisations-/personnummer	556045-1907

Beslut

Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnd förelägger Fazer Food Services AB att i fråga om ovan nämnda livsmedelsverksamhet omedelbart vidta åtgärder, inbegripet, men inte begränsat till, att genomföra rutiner och anpassa produktionen så att en korrekt märkning av allergikost säkerställs.

Med korrekt märkning av allergikost avses i detta beslut att den mat som enligt märkning, eller annan information som följer med maten, är fri från ett visst allergen verkligen är fri från allergenet i fråga.

Föreläggandet förenas med ett löpande vite om 100 000 kronor per tillfälle som miljöförvaltningen konstaterar att ni serverat eller levererat allergikost som innehåller allergener som enligt märkningen, eller annan information som följer med maten, denna inte ska innehålla. Beslutet börjar gälla omedelbart även om ni överklagar det.

Nästa steg

Skriv under och skicka in delgivningskvittot på sista bladet, så att vi vet att ni har tagit emot beslutet.

Nämnden kommer att kontrollera om ni följer detta föreläggande. Om ni inte följer föreläggandet kan nämnden begära vitet döms ut och/eller förbjuda hela eller delar av er verksamhet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tekniska nämndhuset

Fleminggatan 4

Box 8136, 104 20 Stockholm

Telefon 08-508 28 800

miljoforvaltningen@stockholm.se

www.stockholm.se/miljoforvaltningen

Bakgrund och iakttagelser

Miljöförvaltningen har vid flera inspektioner under 2017 konstaterat allvarliga brister vid hantering av allergikost i er verksamhet.

Den 7 mars 2017 förbjöd miljö- och hälsoskyddsnämnden allergikosthantering i Rödabergsskolans tillagningskök. Förbudet föranleddes av bristande rutiner och fysiska förutsättningar för tillredning av allergikost vilket medförde såväl överhängande risk för kontaminering som incidenter där felaktig allergikost serverats allergiska skolbarn, med allvarliga konsekvenser för barnen som följd. Det förbudet upphävdes den 19 maj efter att ni vidtagit åtgärder i form av förbättrade rutiner, utbildning av personal, inköp av material och ombyggnation av köket.

Vid uppföljande kontroller konstaterades emellertid att bristerna kvarstod och att nya incidenter inträffat där mat märkt som allergikost, men som innehållit allergener, levererats till serveringskök eller serverats till allergiska skolbarn.

Den 1 december 2017 förbjöd miljö- och hälsoskyddsnämnden åter hantering av allergikost i skolans tillagningskök, efter att det konstaterats att ni vid två tillfällen levererat mat som enligt märkningen skulle vara fri från gluten, men trots detta innehöll gluten.

Därefter har ni skickat in en åtgärdsplan som bland annat innebär att ni förstärker bemanningen i köket under en period. Personal från huvudkontoret ska övervaka hanteringen och instruera personalen i köket.

Förbudet upphävdes den 6 december 2017.

Följande kontrollrapporter och beslut har tidigare upprättats i ärendet och delgivits er:

- 2017-02-28 Kontrollrapport, planerat kontrollbesök
- 2017-03-07 Beslut om förbud mot tillagning av allergikost
- 2017-05-19 Beslut om upphävande av förbud mot tillagning av allergikost
- 2017-05-22 Kontrollrapport, uppföljande kontroll
- 2017-06-08 Kontrollrapport, planerat kontrollbesök
- 2017-09-01 Kontrollrapport, uppföljande kontroll
- 2017-11-10 Kontrollrapport, uppföljning av klagomål

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tekniska nämndhuset
Fleminggatan 4
Box 8136, 104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
www.stockholm.se/miljoforvaltningen

- 2017-12-01 Beslut om förbud mot tillagning av allergikost
- 2017-12-06 Beslut om upphävande av förbud mot tillagning av allergikost

Kommunicering

Miljöförvaltningen har sedan tidigare informerat er om de omständigheter som föranleder detta beslut.

Motivering till beslutet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömning

Miljöförvaltningen har vid upprepade tillfällen under 2017 påtalat brister i era rutiner och i den fysiska miljön vid tillagningsköket i Rödabergsskolan. Bristerna har inneburit risker för kontaminering eller felmärkning av allergikost. Den allvarligaste bristen i er livsmedelsverksamhet är att uppmärkt allergikost innehållit allergener i strid med märkningen. Det är sådana konstaterade brister och incidenter som föranlett miljö- och hälsoskyddsnämnden att vid två separata tillfällen under år 2017 förbjuda hanteringen av allergikost vid er livsmedelsverksamhet.

Riskerna som är förknippade med hanteringen av allergikost är särskilt stora eftersom det för vissa allergiker kan vara förenat med livsfara att få i sig fel mat. Det gäller i synnerhet den mat som ska serveras till allergiska barn i skolan, eftersom de inte kan förväntas ha samma möjlighet eller kunskap som en vuxen att bedöma om de kan äta maten eller inte. Det måste betraktas som ett undantagslöst minimikrav på en livsmedelsföretagare, som åtagit sig att tillreda skolmat avsedd för allergiska barn, att livsmedelsföretagaren vidtar alla till buds stående åtgärder för att säkerställa att barn med kända allergier inte serveras mat som innehåller allergener. Varje sådan konstaterad avvikelse är en allvarlig överträdelse av livsmedelslagstiftningen och ett oacceptabelt brott mot det ansvar livsmedelsföretagaren genom sin verksamhet har gentemot dessa skolbarn.

Efter de åtgärder som ni har vidtagit, bland annat i form av skriftliga rutiner och förändringar i den fysiska miljön, bedömer nämnden att det visserligen finns förutsättningar för en säker hantering av allergikost vid er verksamhet, men att detta

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tekniska nämndhuset
Fleminggatan 4
Box 8136, 104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
www.stockholm.se/miljoforvaltningen

förutsätter att de upprättade rutinerna följs och att personalen har tillräcklig utbildning och kunskap om dessa samt att produktionsmetoder och -volymen medger att rutinerna kan följas så att en säker allergikosthantering kan upprätthållas. Eftersom ni vid upprepade tillfällen under 2017, trots nya rutiner och riktlinjer för verksamheten, levererat felaktigt märkt allergikost och därmed utsatt allergiska barn för allvarlig fara har nämnden ansett det nödvändigt att förena detta föreläggande med ett löpande vite.

Enligt art. 17.1 förordning 178/2002/EG är det livsmedelsföretagarens ansvar att organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att den kan säkerställa efterlevnaden av livsmedelslagstiftningen på verksamhetens alla stadier.

Därför föreläggs ni att för er livsmedelsverksamhet vid Röda bergsskolan omedelbart vidta åtgärder, inbegripet men inte begränsat till att genomföra rutiner och anpassa produktionen, som säkerställer en korrekt märkning av allergikost. Med korrekt märkning av allergikost avses i detta sammanhang att den mat som enligt märkning, eller annan information som följer med maten, är fri från ett visst allergen verkligen är fri från allergenet i fråga.

Föreläggandet förenas med ett löpande vite om 100 000 kronor per tillfälle som miljöförvaltningen konstaterar att ni serverat eller levererat mat som angetts vara allergikost, men som trots detta innehållit allergener som enligt märkningen, eller annan information som följer med maten, denna inte ska innehålla.

Mot bakgrund av de konstaterade bristerna och de risker som dessa medför för barn beslutar nämnden att beslutet ska gälla omedelbart även om det överklagas.

Lagar och regler som ligger till grund för beslutet

Enligt förordning 178/2002/EG om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, artikel 14, får livsmedel inte få släppas ut på marknaden om de inte är säkra. Livsmedel ska anses som icke säkra om de anses vara skadliga för hälsan. När man fastställer om ett livsmedel är skadligt för hälsan ska hänsyn tas till särskild känslighet hos de konsumentgrupper livsmedlet är avsett för.

Enligt art. 17.1 förordning 178/2002/EG är det livsmedelsföretagarens ansvar att organisera sin verksamhet på ett sådant sätt

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tekniska nämndhuset
Fleminggatan 4
Box 8136, 104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
www.stockholm.se/miljoforvaltningen

att den kan säkerställa efterlevnaden av livsmedelslagstiftningen på verksamhetens alla stadier.

Enligt art. 6 förordning 1169/2011/EU ska varje livsmedel som är avsett för slutkonsumenter eller storhushåll åtföljas av livsmedelsinformation i enlighet med förordningen.

Med storhushåll avses enligt art. 2.2 d) förordning 1169/2011/EU bland annat skolor.

Av art. 9.1 c) förordning 1169/2011/EU följer att ingredienser som orsakar allergi eller intolerans är en obligatorisk uppgift. Vilka ingredienser som omfattas av bestämmelsen framgår av bilaga II till förordningen.

Om miljö- och hälsoskyddsnämnden konstaterar en bristande efterlevnad av livsmedelslagstiftningen, ska nämnden vidta åtgärder för att säkerställa att företagaren avhjälpes bristerna, vilket anges i artikel 54 Europaparlamentets och rådets förordning 882/2004/EG av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd.

En kontrollmyndighet får meddela de förelägganden som behövs för att lagen och de EU-bestämmelser som kompletteras av lagen ska följas (22 § livsmedelslagen).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får förena ett föreläggande med vite (23 § livsmedelslagen).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart även om beslutet överklagas (33 § livsmedelslagen).

Hur man överklagar

Beslutet kan överklagas hos Länsstyrelsen i Stockholms län, se bifogad information ”Hur man överklagar”.

Enligt delegation

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Bilagor

Hur man överklagar
Delgivningskvitto

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tekniska nämndhuset
Fleminggatan 4
Box 8136, 104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
www.stockholm.se/miljoforvaltningen